

A Magyar Köztársaság Alkotmánybírósága részére

Budapest

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Tisztelettel indítványozom az egyes ágazatokat terhelő különadóról szóló 2010. évi XCIV. törvény egészének utólagos alkotmányossági vizsgálatát, az alkotmányellenesség megállapítását és a törvény a kihirdetés napjára visszamenőleges hatállyal történő megsemmisítését.

Indoklás

A 2010. október 18-án elfogadott és október 20-án, a Magyar Közlöny 162. számában kihirdetett törvény kifogásolt rendelkezései álláspontom szerint sértik az Alkotmány 2. § (1) és 70/I. § (1) bekezdéseinek rendelkezéseit.

A törvény egyes ágazatok különadójának, mint új, és a törvény szerint meghatározott ideig érvényesülő, adónak az intézményesítését célozza. A különadó alapját a törvény 4. § -a a tárgyévi nettó árbevételben határozza meg. Az adó mértékét a törvény ágazatonként eltérően, a kereskedelem és a távközlés területén az árbevételtől függően sávosan progresszíven határozza meg. A törvény a kihirdetés napját követő 45. napon, 2010. december 4-én lép hatályba.

A 2010. évi adófizetési kötelezettséget az egész évi nettó árbevétel alapján kell meghatározni 2010. december 20-ig a 2009. évi nettó árbevétel alapján adóelőleget kell bevallani és fizetni. A törvény rendelkezései szerint 2010. évben az adó alanya az, aki 2010. október 1-én, vagy azt követően a különadó hatálya alá vont tevékenységet végez. Az adóalanyiságnak nem feltétele, hogy az adó alá vont tevékenység a törvény hatályba lépésének napján is fennálljon.

A törvény az előzőekben jelzett visszamenőleges hatályú szabályozás következtében álláspontom szerint sérti a jogbiztonságot, s ezáltal az Alkotmány 2. § (1) bekezdésének rendelkezését.

Az Alkotmány 2. § (1) bekezdése szerint:

„A Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam.”

Az Alkotmány e rendelkezéséből vezethető le a jogbiztonság követelménye. Ezzel összefüggésben utalni kell a Tisztelt Alkotmánybíróság 66/2006. (XI. 29.) AB határozatára, amely szerint:

„Új adótörvény vagy valamely adótörvény módosítása okozhat hátrányt az adóalanyok számára, ennek az Alkotmány 2. § (1) bekezdéséből eredő alkotmányos korlátja a visszaható hatály tilalma és a megszerzett, határozott időre szóló adókedvezményeknek védelme.

Az Alkotmánybíróság számos határozatában foglalkozott a jogbiztonsággal, s a jogbiztonságra figyelemmel a visszamenőleges hatályú jogi szabályozás tilalmával. A jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény 12. § (2) bekezdése szerint a jogszabály a kihirdetését megelőző időre nem állapíthat meg kötelezettséget, és nem nyilváníthat valamely magatartást jogellenessé. Következésképpen az alkotmánybírósági gyakorlat a tekintetben, hogy valamely jogszabály nem csupán akkor minősülhet az említett tilalomba ütközőnek, ha a jogszabályt a jogalkotó visszamenőlegesen léptette hatályba, hanem akkor is, ha a hatálybaléptetés nem visszamenőlegesen történt ugyan, de a jogszabály rendelkezéseit erre irányuló kifejezett rendelkezés szerint a jogszabály hatálybalépése előtt létrejött jogviszonyokra is alkalmazni kell. [57/1994. (XI. 17.) AB határozat, ABH 1994, 316, 324.]”

Bár a hatálybaléptetés formálisan nem visszamenőleges hatállyal történik, a törvényi szabályozás egészéből és a 9. § tételes rendelkezéseinek szövegéből is levonható az a következtetés, hogy a különadó fizetésére kötelezett szervezeteknek 2010-ben, a törvény hatálybalépését követően a különadót egész évre vonatkozó adóként kell bevallaniuk és megfizetniük, azaz úgy kell az adókötelezettségnek eleget tenniük, mintha a törvény már 2010. január 1-én hatályba lépett volna. Ez nem változtat az, hogy 2010-ben az előző és nem a tárgyévi nettó árbevétel képezi a különadó előlegének alapját. A visszamenőleges hatályú szabályozás fokozottan érvényesül azon „adóalanyok” esetében, akik október 1-én vagy azt követően végeztek a különadó hatálya alá tartozó tevékenységet, de ez a tevékenységük a törvény hatályba lépésekor és azt követően már nem áll fenn.

Ez álláspontom szerint sérti a jogbiztonság alkotmányos követelményét. A jogalkotó ezt az alkotmányossági problémát elkerülhette volna egy olyan szabályozással, mely szerint a törvényben meghatározott adóalapnak 2010-ben csak a hatálybalépés időpontját figyelembevevő arányos hányada, nagyságrendileg egy tizenkettede után kellene a különadót megfizetni azon adóalanyoknak, akik a törvény hatályba lépésekor vagy

A visszamenőleges hatályú szabályozás következtében a törvény a 2010. évre vonatkozó adófizetési és előlegfizetési kötelezettség tekintetében sérti az Alkotmánynak a közteher viselésére vonatkozó 70/I. § (1) bekezdésében megfogalmazott követelményét.

Az Alkotmány 70/I. § (1) bekezdése, korábban 70/I § a a közteherviselés alkotmányos kötelezettségéről a következőket tartalmazza:

„A Magyar Köztársaság minden természetes személy, jogi személy és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet köteles jövedelmi és vagyoni viszonyainak megfelelően a közterhekhez hozzájárulni.”

Az Alkotmány e rendelkezésének, az arányos közteherviselés követelményének álláspontom szerint nyilvánvalóan nem felel meg egy olyan szabályozás, amely egy

nem egészen egy hónapos időszakra – 2010-ben a törvény 28 napig hatályos -
vonatkozóan egy teljes adóévnél megfelelő adót érvényesít.

A visszamenőleges hatályú szabályozásból adódó alkotmányellenesség orvoslására elvileg elegendő lenne a 2010. évre vonatkozó átmeneti szabályokat tartalmazó 9. § rendelkezéseinek megsemmisítése. Tekintettel arra, hogy a 4. § megfogalmazásából következően a 2010. évi adókötelezettség a 9. § megsemmisítése esetén nem változna, változatlanul az egész évi nettó árbevétel után kellene a különadót megfizetni, a visszamenőleges hatályú szabályozásból adódó alkotmányellenesség csak a törvény egészének megsemmisítésével orvosolható.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Az előzőekben kifejtett indokok alapján ismételten indítványozom az egyes ágazatok terhelő különadóról szóló 2010. évi XCIV. törvény utólagos alkotmányossági vizsgálatát, az alkotmányellenesség megállapítását és a törvénynek a kihirdetés napjára visszamenőleges hatállyal történő megsemmisítését.

Budapest, 2010. október 21.

Tisztelettel:



Dr. Tímár András
adószakértő

(Név, cím, e-mail cím)

Az indítvány státusa:

Elküldve: 2010. október 21-én

Ab-iktatás száma: 1618/B/2010

Az Ab döntése: